

EUROPSKI
STATISTIČKI
SUSTAV

**MJERE UNAPRJEĐENJA
ZA REPUBLIKU HRVATSKU**

**PREPORUKE TIMA ZA STRUČNU OCJENU
I MJERE ZA POBOLJŠANJE NACIONALNOGA
STATISTIČKOG SUSTAVA REPUBLIKE HRVATSKE
KAO ODGOVOR NA PREPORUKE**

Zagreb, prosinac 2024.

Preporuka 1.

Državni zavod za statistiku trebao bi razvijati proaktivniju kulturu, stavljajući naglasak na inovacije te predstavljanje i slavljenje uspjeha. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelji 3.1., 10.3. i 7.1.)

Trenutačna situacija:

Državni zavod za statistiku jest državna administrativna organizacija s profesionalnim, neovisnim i nepristranim zaposlenicima koja neprestano provodi mjere kako bi istražila statistički potencijal novih izvora podataka, a te su akcije u skladu s njegovom vizijom o promicanju inovativne statistike. Kao što je istaknuo tim za stručnu ocjenu, Državni zavod za statistiku vjeruje u to da je proaktivna kultura u kojoj se potiču inovacije i slavi uspjeh ključna kako bi zaposlenici integrirali inovacije u svoj posao. Međutim, trenutačno nisu svi zaposlenici Državnog zavoda za statistiku dovoljno upoznati s uspjehom koji postižu druge organizacijske jedinice. Stoga je, od sredine 2023., Državni zavod za statistiku poduzeo određene mjere te članovi Kolegija glavnog ravnatelja (u nastavku teksta: Kolegij) trebaju na sastancima obavještavati svoje kolege o uspjehu svojih zaposlenika. To je prvi korak prema promjeni korporativnog pristupa provedbi vizije i misije sa snažnijim naglaskom na suradnji.

Podmjera unaprjeđenja 1.1: Organizirati sastanke Kolegija kako bi se dijelile pozitivne priče i priče o uspjehu

Rukovodstvo će organizirati sastanke na kojima će članovi Kolegija informirati kolege o postignutom uspjehu svojih zaposlenika (korištenje potencijalnih novih izvora podataka, inovativna statistika, novi metodološki i tehnički aspekti, nova partnerstva). Takvi sastanci potaknut će načelnike sektora na međusobnu suradnju kako bi se unaprijedile najbolje moguće prakse.

Rok: 2. tromjesečje 2023. (nakon toga godišnje)

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 1.1: Državni zavod za statistiku

Podmjera unaprjeđenja 1.2: Uspostaviti interni kanal komunikacije

Informacije o uspjehu dijelit će se sa zaposlenicima Državnog zavoda za statistiku internim kanalima komunikacije. Tako će zaposlenici Državnog zavoda za statistiku biti informirani o postignućima svojih kolega, potencijalnim novim izvorima podataka, inovativnoj statistici, metodološkome i tehničkom razvitku, novim partnerstvima, projektima na kojima zaposlenici rade i slično. To će poboljšati internu kulturu dijeljenja dobrih praksi.

Rok: 2. tromjesečje 2024.

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 1.2: Državni zavod za statistiku

Podmjera unaprjeđenja 1.3: Objaviti postignuća na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku

Posebna postignuća bit će istaknuta na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku u rubrici Vijesti.

Rok: 2. tromjesečje 2024.

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 1.3: Državni zavod za statistiku

Preporuka 2.

Državni zavod za statistiku trebao bi preispitati i optimizirati organizacijsku strukturu kako bi racionalizirao prikupljanje, proizvodnju i diseminaciju službene statistike, u sklopu inicijativa za povećanje troškovne učinkovitosti (preraspodjelom svih ušteda resursa) te osigurao da vidljiva poboljšanja statistike i uštede povećanjem učinkovitosti proizlaze iz sustava upravljanja kvalitetom. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelji 10.4. i 4.1.)

Trenutačna situacija:

Četiri područne službe i 24 ispostave Državnog zavoda za statistiku odgovorne su za prikupljanje podataka na svojim lokalnim područjima, uključujući anketiranje, prikupljanje cijena i pružanje pomoći pri popisivanju.

Državni zavod za statistiku već je započeo analize i rasprave s područnim službama, za svrhu preraspodjele radnih zadataka. U 2023. područne službe, čiji opis posla uključuje prikupljanje i obradu podataka, već su dobile dodatne zadatke koji se odnose na provedbu redovitih statističkih istraživanja kako bi se smanjilo opterećenje sektora proizvodnje, a koji zato mogu preusmjeriti dio svojih kapaciteta prema razvoju novih ili poboljšanju trenutačnih istraživanja. Sektori i ispostave unutar Državnog zavoda za statistiku koji blisko surađuju s područnim službama počeli su dijeliti znanje i neprestano provode interno osposobljavanje zaposlenika koji rade u područnim službama i ispostavama. Osim toga, Državni zavod za statistiku razvio je model GSBPM (Generički model statističkoga poslovnog procesa) kao dio aplikacije kvalitete POMI. Ta će mjera omogućiti da poboljšanja statistike i uštede povećanjem učinkovitosti proizlaze iz sustava upravljanja kvalitetom.

Nadalje, projekt „Uvođenje sustava procjenjivanja troškova statističkih procesa i proizvoda“ trenutačno se provodi u Državnom zavodu za statistiku i taj će sustav ući u redovitu uporabu od siječnja 2024., pružajući podatke o utrošku radnog vremena pojedinačnih proizvoda i procesa, na temelju kojih će se moći dobiti detaljni i pouzdani zaključci o radnom opterećenju za specifične proizvode i procese Državnog zavoda za statistiku, na razini svih organizacijskih jedinica te na razini zaposlenika.

Podmjera unaprjeđenja 2.1: Priprema opisa procesa prema modelu GSBPM

Kako bi se optimizirala organizacijska struktura Državnog zavoda za statistiku, nužno je izmijeniti opise svakog potprocesa modela GSBPM, za svaku aktivnost iz Godišnjega provedbenog plana statističkih aktivnosti (u nastavku teksta: GPP), koristeći se uputama iz priručnika GSBPM.

Rok: 2. tromjesečje 2025.

Institucija odgovorna za podmjeru unaprjeđenja 2.1: Državni zavod za statistiku

Podmjera unaprjeđenja 2.2: Provesti i koristiti se programom za upravljanje troškovima

Državni zavod za statistiku razvio je te će provesti i koristiti se programskim rješenjem za upravljanje troškovima radi obračuna troškova prema statističkim proizvodima (iz GPP-a) i procesima.

Rok: 2. tromjesečje 2025.

Institucija odgovorna za podmjeru unaprjeđenja 2.2: Državni zavod za statistiku

Podmjera unaprjeđenja 2.3: Odlučiti o reorganizaciji zaposlenika ili zadataka

Na temelju analize troškova dobivene putem sustava za upravljanje troškovima (za 2024. i 2025.) te donošenjem relevantnih i ažurnih poslovnih odluka, a kada je riječ o reorganizaciji zaposlenika ili zadataka unutar Državnog zavoda za statistiku, glavni ravnatelj po potrebi može povremeno donijeti odluke o privremenoj reorganizaciji zaposlenika.

Rok: 3. tromjesečje 2026.

Institucija odgovorna za provedbu podmjere 2.3: Državni zavod za statistiku

Podmjera unaprjeđenja 2.4: Donijeti novu uredbu o unutarnjem ustrojstvu

Na temelju sustava upravljanja kvalitetom, Državni zavod za statistiku provest će daljnje prilagodbe organizacije statističke proizvodnje. Planira predložiti novu uredbu o unutarnjem ustrojstvu u iduće dvije godine (pri donošenju Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama) kako bi racionalizirao proces prikupljanja podataka i automatizaciju proizvodnje službene statistike. Kako bi pak optimizirao proces diseminacije (učinio statistiku pristupačnijom korisnicima, u formatima koji su njemu prilagođeni), Državni zavod za statistiku ulaže u unaprjeđenje postojeće diseminacijske baze, što bi trebalo rezultirati smanjenjem radnog opterećenja njegovih zaposlenika.

Kada je riječ o područnim službama, nova uredba predviđa nove zadatke (analizu podataka) o kojima će se raspravljati i dogovarati prije njezina donošenja. Podaci dobiveni iz Sustava unutarnjeg upravljanja troškovima, kojim se izračunavaju troškovi statističkih proizvoda, procesa i mjesta troškova, koristit će se kao osnova za donošenje zaključaka o trenutačnome radnom opterećenju te za rasprave o daljnjim koracima koje je potrebno poduzeti.

Rok: 1. tromjesečje 2026.

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 2.4: Državni zavod za statistiku

Preporuka 3.

Državni zavod za statistiku trebao bi pojednostavniti postupke programiranja i planiranja kako bi povećao troškovnu učinkovitost. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelji 1.5. i 11.2.)

Trenutačna situacija:

Planski dokumenti i izvještaji izrađuju se u skladu s pokazateljima KoP-a 1.5. i 11.2. te važećim nacionalnim zakonodavnim okvirom.

Hrvatski statistički sustav djeluje u skladu sa Zakonom o službenoj statistici, kojim se propisuje dugoročno, srednjoročno i kratkoročno planiranje radi redovite proizvodnje službene statistike za europske i nacionalne potrebe te daljnjeg razvoja službene statistike i postizanja učinkovitosti pri njezinoj izradi. Konkretno, postoji dugoročna Strategija razvitka službene statistike Republike Hrvatske (u nastavku teksta: Strategija), srednjoročni Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske i kratkoročni GPP. Sve navedeno ima svoju jasnu svrhu i međusobno se ne preklapa, nego se nadopunjuje tako da se planom koji se odnosi na kraće razdoblje osigurava i opisuje način provedbe i postizanja ciljeva utvrđenih planom za dulje razdoblje. Stoga se razina informacija u svakom planu razlikuje, od općih informacija u dugoročnoj Strategiji do detaljnih razina podataka u kratkoročnom GPP-u. Državni zavod za statistiku koordinira tim aktivnostima.

Nadalje, Državni zavod za statistiku osnovan je kao tijelo državne uprave. Prema tome, on nužno djeluje u okviru zakona koji se odnosi na funkcioniranje sustava tijela državne uprave u Republici Hrvatskoj te je obvezan izrađivati planske dokumente u vezi s tim sustavom, a posebno radi planiranja financijskih sredstava potrebnih za izvršavanje svih zadaća koje su mu povjerene.

Iz tog razloga Državni zavod za statistiku obvezan je, kao i drugi nositelji službene statistike koji su u sustavu tijela državne uprave i financiraju se iz državnog proračuna, izraditi planske dokumente za zadaće za koje su odgovorni.

Mjera unaprjeđenja:

Državni zavod za statistiku ima različito stajalište i stoga ne predlaže nikakve mjere za unaprjeđenje.

Preporuka 4.

Državni zavod za statistiku trebao bi razviti i provoditi aktivnu strategiju / politiku ljudskih resursa/nagrađivanja (motiviranja) koja uključuje učinkovito korištenje postojećih resursa kako bi se omogućila konkurentnost na tržištu rada informacijske tehnologije, hibridni model rada, mobilnost zaposlenika i aktivan interni plan osposobljavanja koji obuhvaća upravljanje kvalitetom i metode. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelji 3.1. i 3.2.)

Trenutačna situacija:

Materijalna i nematerijalna prava zaposlenika u sustavu državne uprave regulirana su Zakonom o državnim službenicima i uredbama donesenima u skladu s tim Zakonom. Kolektivnim ugovorom državnih službenika i namještenika (u nastavku teksta: Kolektivni ugovor) utvrđuju se radni sati, godišnji odmori, dopusti, plaće i bonusi te druga materijalna prava koja proizlaze iz zaposlenja u državnim tijelima.

Neke od plaća i naknada utvrđenih Kolektivnim ugovorom jesu sljedeće: regres za korištenje godišnjeg odmora, božićnica, otpremnina prije odlaska u mirovinu, financijska pomoć u različitim slučajevima, npr. u slučaju smrti državnog službenika ili njegova supružnika, djeteta i roditelja, bolovanja duljeg od 90 dana ili rođenja djeteta; povrat prijevoznih troškova; jubilarne nagrade za neprekidnu službu u državnim tijelima; opći sistematski pregled; slobodni dani za vjenčanje, rođenje djeteta, selidbu, nastupanje u kulturnim i sportskim priredbama itd.

Unatoč širokom rasponu materijalnih i nematerijalnih prava zaposlenika u sustavu državne uprave, motivacijski čimbenici za zadržavanje postojećih zaposlenika i zapošljavanje novih nisu postavljeni jasno i učinkovito. Plaće u državnoj službi nisu uvjetovane učinkovitošću zaposlenika, pa zaposlenici koji imaju isti koeficijent za izračun plaće prema složenosti poslova radnog mjesta primaju istu plaću, neovisno o tome jesu li uložili maksimalan ili minimalan trud. Nepovezanost učinkovitosti i visine plaće sustavno utječe na motivaciju zaposlenika u državnoj službi, uključujući i motivaciju zaposlenika Državnog zavoda za statistiku. Unutar trenutačnoga pravnog okvira Državni zavod za statistiku provodi nagrađivanje (motiviranje) u sljedećim oblicima:

- redovito i izvanredno promicanje na bolje plaćeno radno mjesto
- rad na izdvojenome radnome mjestu u sklopu hibridnog modela rada. Državni zavod za statistiku aktivni je sudionik u pilot-projektu što ga provodi Ministarstvo pravosuđa i uprave
- kontinuirano poboljšanje stručnog znanja, vještina i sposobnosti zaposlenika s pomoću internih i eksternih programa osposobljavanja: učenje stranih jezika, ESTP tečajevi, seminari u Državnoj školi za javnu upravu, informatički tečajevi, profesionalni tečajevi), uključujući i stjecanje akademskih naziva pohađanjem sveučilišnih i stručnih studija, u skladu s uredbama i internim aktima Državnog zavoda za statistiku
- fleksibilno radno vrijeme utvrđeno internim aktom Državnog zavoda za statistiku.

Donošenje novog Zakona o državnim službenicima i potpuno nove uredbe – Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama – omogućit će promjene u odnosu na trenutačni sustav plaća u državnim tijelima. Nova uredba predviđa unaprjeđenje povezano s iznosom plaće za isti posao, koji će ovisiti o radnom učinku. Također predviđa i nagrađivanje (motiviranje) državnih službenika bonusima na temelju godišnje procjene njihova radnog učinka te novčane nagrade za izvrsne radne rezultate (bonus) tijekom jedne kalendarske godine, u obliku jednokratne novčane nagrade.

Podmjera unaprjeđenja 4.1: Razviti politiku nagrađivanja (motiviranja) ljudskih resursa

Na temelju pravnog okvira koji se primjenjuje u državnoj službi i primjera dobrih praksi nagrađivanja (motiviranja), Državni zavod za statistiku razvit će sustav motiviranja koji će potaknuti učinkovito raspolaganje ljudskim resursima, primjenom različitih oblika materijalnih i nematerijalnih nagrada (motivacije).

Prvi korak je analiza i klasifikacija metoda nagrađivanja (motiviranja) propisanih pravnim okvirom, internih procedura i primjera dobre prakse, uključujući materijalne i nematerijalne oblike nagrađivanja i naknada,

<p>hibridni model rada, mobilnost zaposlenika i aktivan interni plan osposobljavanja, zatim razvijanje koncepta sustava motiviranja i procjena troškova.</p> <p>Na razvoj cjelovitog sustava motiviranja može utjecati dinamika provedbe reforme sustava plaća u državnoj službi i donošenje planiranih uredbi.</p>
Rok: 3. tromjesečje 2025.
Institucija odgovorna za podmjernu unaprjeđenja 4.1: Državni zavod za statistiku
<p>Podmjerna unaprjeđenja 4.2: Stvoriti učinkovito suradničko hibridno radno okruženje i unaprijediti vještine rada na daljinu</p> <p>Suradnja na daljinu jedna je od ključnih vještina u hibridnome radnom okruženju. Zahtijeva tehničke vještine u korištenju aplikacija kao što je Microsoft Teams, program koji ima višestruke funkcije (videosastanci, dijeljenje dokumenata itd.). Državni zavod za statistiku zaposlenicima će omogućiti izobrazbu potrebnu za stjecanje vještina rada na daljinu i nužne tehničke preduvjete te promicati i poticati mogućnost hibridnog modela rada.</p>
Rok: 4. tromjesečje 2025.
Institucija odgovorna za podmjernu unaprjeđenja 4.2: Državni zavod za statistiku
<p>Podmjerna unaprjeđenja 4.3: Primijeniti politiku nagrađivanja (motiviranja) ljudskih resursa</p> <p>Državni zavod za statistiku primijenit će prihvaćenu politiku nagrađivanja (motiviranja) zaposlenika Državnog zavoda za statistiku te omogućiti ljudske i financijske resurse za njezinu primjenu.</p>
Rok: 2. tromjesečje 2026.
Institucija odgovorna za podmjernu unaprjeđenja 4.3: Državni zavod za statistiku
<p>Podmjerna unaprjeđenja 4.4: Promicati mobilnost zaposlenika (privremeni premještaj zaposlenika unutar organizacijskih jedinica Državnog zavoda za statistiku, upućeni nacionalni stručnjaci)</p> <p>Promicati mogućnost privremenoga internog premještaja zaposlenika na različita radna mjesta na temelju pravnog okvira primjenjiva u državnoj službi te mogućnost sudjelovanja zaposlenika Državnog zavoda za statistiku kao upućenih nacionalnih stručnjaka u institucijama EU-a i međunarodnim organizacijama</p>
Rok: 4. tromjesečje 2026.
Institucija odgovorna za podmjernu unaprjeđenja 4.4: Državni zavod za statistiku
<p>Podmjerna unaprjeđenja 4.5: Povećati broj zaposlenika Državnog zavoda za statistiku koji pohađaju interni program osposobljavanja</p> <p>Barem za 10% povećati broj polaznika organiziranih tečajeva osposobljavanja zaposlenika Državnog zavoda za statistiku koji se temelje na Programu internoga stručnog osposobljavanja i usavršavanja zaposlenika Državnog zavoda za statistiku, a provodi se svaku godinu</p> <p>Prioritet bi bilo promicanje pohađanja internih programa osposobljavanja.</p>
Rok: 4. tromjesečje 2026.
Institucija odgovorna za podmjernu unaprjeđenja 4.5: Državni zavod za statistiku
Podmjerna unaprjeđenja 4.6: Procijeniti utjecaj sustava motiviranja na zadovoljstvo zaposlenika

Provođenje istraživanja o zadovoljstvu zaposlenika politikom nagrađivanja (motiviranja) i njezinim utjecajem na radni učinak nakon potpune provedbe novoga regulatornog okvira u državnoj upravi

Rok: 3. tromjesečje 2027.

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 4.6: Državni zavod za statistiku

Preporuka 5.

Državni zavod za statistiku trebao bi razviti strategiju informacijske tehnologije koja uključuje odgovarajući hardver i upotrebu vladina oblaka za potporu suvremenim analitičkim metodama i tehnikama, uključujući podatkovnu znanost i strojno učenje. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelj 10.2.)

Trenutačna situacija:

Državni zavod za statistiku trenutačno ima svoju serversku sobu na svojim lokacijama (u Ilici 3 i u Ulici kneza Branimira 19, s tim da se većina sustava nalazi u Ilici 3). Budući da serverska soba nije u skladu sa standardom TIER 3, Državni zavod za statistiku OBAVEZAN je preseliti informatičku infrastrukturu u nacionalni Centar dijeljenih usluga (u skladu sa [Zakonom o nacionalnoj infrastrukturi prostornih podataka](#); NN, br. 56/13., 52/18. i 50/20.), koji je jedan od ključnih projekata Ministarstva pravosuđa, javne uprave i digitalne transformacije¹ te Vlade Republike Hrvatske. On omogućuje da cijela državna infrastruktura, odnosno svi podaci tijela državne uprave budu pohranjeni na jednome mjestu. Provedba ovog projekta omogućuje da se sva tijela javnog sektora koriste zajedničkom, pouzdanom i prilagodljivom IKT infrastrukturom s pomoću „oblaka“, što ima mnogo prednosti – učinkovitija javna uprava, veći broj digitalnih usluga javne uprave, bolja povezanost baza podataka i registara, upravljanje i kontrola troškova na jednome mjestu, sigurnija i brža razmjena podataka, jeftiniji sustav, brži razvoj novih usluga, bolja komunikaciju između javnih tijela i brži pristup najnovijim tehnologijama.

Podmjera unaprjeđenja 5.1: Razviti sveobuhvatnu strategiju informatičkih tehnologija

Državni zavod za statistiku razvit će sveobuhvatnu informatičku strategiju koja uključuje potrebni hardver, softver i infrastrukturu za potporu suvremenim analitičkim metodama i tehnikama, uključujući podatkovnu znanost i strojno učenje. Ova strategija uključivat će detaljnu procjenu trenutačne informatičke infrastrukture kako bi se utvrdile potrebe za unaprjeđenjem hardvera i softvera i time realizirala neometana i učinkovita integracija s državnim oblakom.

Kako bi se osigurali resursi potrebni da se podrži migracija na državni oblak, bit će razvijen plan nabave hardvera.

Rok: 4. tromjesečje 2027.

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 5.1: Državni zavod za statistiku

Podmjera unaprjeđenja 5.2: Razviti sveobuhvatnu politiku i plan za aktivno uključivanje u razvoj i provedbu naprednih analitičkih tehnika

Državni zavod za statistiku razvit će sveobuhvatnu politiku i plan za aktivno uključivanje u razvoj i provedbu naprednih analitičkih tehnika.

¹ Nekadašnji Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva. Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN, br. 57/24.), Ministarstvo pravosuđa, javne uprave i digitalne transformacije preuzelo je funkcije, opremu, arhive i drugu dokumentaciju, izvore, sredstva, prava i obveze nekadašnjeg Središnjega državnog ureda za razvoj digitalnog društva u skladu s ustrojstvom i djelokrugom propisanim ovim Zakonom te njegove zaposlenike.

Taj će plan uključivati:

1. procjenu trenutačnih sposobnosti
2. suradnju sa znanstvenim institucijama
3. osposobljavanje i izgradnju kapaciteta
4. pilot-projekte
5. integraciju u redovite procese
6. kontinuirano praćenje i procjenu.

Rok: 4. tromjesečje 2027.

Institucija odgovorna za podmjeru unaprjeđenja 5.2: Državni zavod za statistiku

Preporuka 6.

Državni zavod za statistiku trebao bi primijeniti sustav za procjenu troškova statističkih procesa i proizvoda koji razvija te njime opravdati potrebu za resursima. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelji 3.3. i 10.1.)

Trenutačna situacija:

Kako bi izračunao troškove statističkih procesa i proizvoda te opravdao potrebna sredstva s pomoću informacija o troškovima, Državni zavod za statistiku provodi projekt „Uvođenje sustava procjenjivanja troškova statističkih procesa i proizvoda“, koji će završiti u prosincu 2023. Sustav će se početi redovito primjenjivati od siječnja 2024.

Podmjera unaprjeđenja 6.1: Svi voditelji organizacijskih jedinica primijenit će sustav upravljanja troškovima

Po završetku projekta (31. prosinca 2023.) voditelji organizacijskih jedinica Državnog zavoda za statistiku (sektori i samostalne službe) bit će odgovorni za planiranje i izvršenje troškova unutar svojih sektora/službi (troškovi proizvoda i procesa, indirektni troškovi).

Rok: 1. tromjesečje 2024.

Institucija odgovorna za podmjeru unaprjeđenja 6.1: Državni zavod za statistiku

Podmjera unaprjeđenja 6.2: Uključiti mjerenje troškova u ciklus planiranja godišnjih/višegodišnjih programa

Rok: 4. tromjesečje 2025.

Institucija odgovorna za podmjeru unaprjeđenja 6.2: Državni zavod za statistiku

Preporuka 7.

Državni zavod za statistiku trebao bi intenzivnije surađivati sa Središnjim državnim uredom za razvoj digitalnog društva² u izradi i provedbi Digitalne strategije Hrvatske, što uključuje postizanje zajedničkog poimanja uloge Državnog zavoda za statistiku i Središnjega državnog ureda za razvoj digitalnog društva² u osiguranju kvalitete, poticanju ponovne uporabe podataka iz administrativnih izvora te proaktivnom uključivanju i bliskoj suradnji sa Središnjim državnim uredom za razvoj digitalnog društva² u razvoju podatkovnog jezera. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelji 8.7., 2.2. i 9.6.)

Trenutačna situacija:

Državni zavod za statistiku član je različitih radnih skupina u projektima suradnje s Ministarstvom pravosuđa, javne uprave i digitalne transformacije (nekadašnjeg Središnjega državnog ureda za razvoj digitalnog društva) u provedbi Zakona o državnoj informacijskoj infrastrukturi, koji je trenutačno u fazi nacрта. A to su:

1. Radna skupina za koordinaciju državne informacijske infrastrukture i projekata digitalne transformacije
2. Stručna radna skupina za „Put u digitalno desetljeće“
3. Radna skupina za sastavljanje Nacrta politike otvorenih podataka i Nacrta akcijskog plana za provedbu politike otvorenih podataka
4. Sudjelovanje u provedbi Akcijskog plana za poboljšanje interoperabilnosti digitalnih javnih usluga.

Podmjera unaprjeđenja 7.1: Sudjelovati u projektu razvoja nacionalnoga podatkovnog jezera

Državni zavod za statistiku sudjelovat će u pilot-projektu razvijanja podatkovnog jezera, baze podataka koju je osmislilo Ministarstvo pravosuđa, javne uprave i digitalne transformacije (nekadašnji Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva) te različitim drugim projektima uspostavljanja registara stanovništva i registara stanova. Tim aktivnostima Državni zavod za statistiku izravno osigurava mogućnost korištenja utemeljenih registara i izravno sudjeluje u uspostavljanju i formatima podatkovnih struktura koje će se upotrebljavati u bazama podataka.

Rok: 4. tromjesečje 2027.

Institucije odgovorne za podmjeru unaprjeđenja 7.1: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo pravosuđa, javne uprave i digitalne transformacije

Podmjera unaprjeđenja 7.2: Raditi na interoperabilnosti digitalnih javnih usluga

Rad na interoperabilnosti digitalnih javnih usluga uključivati će sljedeće aktivnosti:

- suradnju Državnog zavoda za statistiku za Strategiju digitalne Hrvatske: uspostavljanje okvira za suradnju pri razvijanju i provedbi digitalne strategije Hrvatske. To uključuje zajedničke inicijative, dijeljene resurse i koordinirane napore da se ostvare ciljevi digitalne transformacije
- ponovnu uporabu podataka: stvaranje smjernica i postupaka za ponovnu uporabu podataka iz administrativnih izvora kako bi se poboljšala njihova integracija i primjena
- redovite sastanke: organiziranje redovitih sastanaka između Državnog zavoda za statistiku i Ministarstva kako bi se pratio proces, rješavali problemi i osigurala kontinuirana suradnja
- osposobljavanje i izgradnju kapaciteta: pružanje programa osposobljavanja i izgradnje kapaciteta zaposlenicima kako bi ovladali potrebnim vještinama i znanjem.

² Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN, br. 57/24.), Ministarstvo pravosuđa, javne uprave i digitalne transformacije preuzelo je funkcije, opremu, arhive i drugu dokumentaciju, izvore, sredstva, prava i obaveze nekadašnjeg Središnjega državnog ureda za razvoj digitalnog društva u skladu s ustrojstvom i djelokrugom propisanim ovim Zakonom i njegove zaposlenike.

Državni zavod za statistiku već sudjeluje ustupanjem podataka Portalu otvorenih podataka i nastavlja surađivati s Ministarstvom kako bi proširio skup objavljenih podataka.

Rok: 2. tromjesečje 2027.

Institucija odgovorna za podmjernu unaprjeđenja 7.2: Državni zavod za statistiku

Preporuka 8.

Državni zavod za statistiku trebao bi nastaviti s usklađivanjem pojmova, definicija i klasifikacija te uspostavljanjem dosljednosti svih izvora podataka kako bi bili prikladniji za statističke svrhe. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelji 8.1. i 2.1.)

Trenutačna situacija:

U skladu sa Zakonom o službenoj statistici, Državni zavod za statistiku i drugi nositelji službene statistike imaju pravo pristupiti svim dostupnim izvorima podataka. Pravni okvir pak propisuje da nositelji službene statistike imaju pravo besplatno pristupiti administrativnim izvorima podataka za svrhe proizvodnje službene statistike. Izvori podataka za proizvodnju službene statistike razvijeni su postupno, tijekom vremena, od korištenja tradicionalnih istraživanja do pristupa administrativnim i drugim izvorima podataka. Kako bi smanjio opterećenje izvještajnih jedinica i uveo nove statističke aktivnosti, Državni zavod za statistiku sve se više oslanja na administrativne baze podataka ministarstava i drugih tijela. Uporaba administrativnih izvora podataka za proizvodnju službene statistike ovisi o mnogo čimbenika, npr. neki administrativni podaci nisu prikladni za uporabu za statističke svrhe zbog primjene klasifikacija koje nisu statističke. Stoga Državni zavod za statistiku i drugi nositelji službene statistike moraju poduzeti dodatne korake kako bi te podatke učinili prikladnijima za statističke svrhe. U skladu s time administrativni izvori trebali bi, kad god je to moguće, primjenjivati statističke klasifikacije.

Podmjerna unaprjeđenja 8.1: Analizirati dostupne izvore podataka kojima se služi Državni zavod za statistiku i izraditi popis administrativnih izvora podataka

Državni zavod za statistiku istražiti će i analizirati dostupne izvore podataka i primjenu statističkih klasifikacija. Na temelju prikupljenih informacija izradit će se popis administrativnih izvora podataka, što će mu omogućiti bolji uvid u to koji administrativni izvori primjenjuju, odnosno ne primjenjuju statističke klasifikacije.

Rok: 4. tromjesečje 2026.

Institucija odgovorna za podmjernu unaprjeđenja 8.1: Državni zavod za statistiku

Podmjerna unaprjeđenja 8.2: Prihvatiti nacionalnu verziju Statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti koja odgovara NACE-u Rev. 2.1 (NKD 2025.)

Krajem 2024. i početkom 2025. Državni zavod za statistiku intenzivno će provoditi promocijske aktivnosti kako bi širu javnost informirao o primjeni nove klasifikacije ekonomskih djelatnosti. U skladu sa Zakonom o službenoj statistici, NKD 2025. bit će objavljen u Narodnim novinama, a informacije o novoj klasifikaciji bit će objavljene na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

Rok: 4. tromjesečje 2024.

Institucija odgovorna za podmjernu unaprjeđenja 8.2: Državni zavod za statistiku

Podmjerna unaprjeđenja 8.3: Primijeniti NKD 2025. u administrativnim registrima koji sadržavaju ekonomske djelatnosti

Bit će organizirana primjena NKD-a 2025., koji odgovara NACE-u Rev. 2.1, na Administrativni poslovni registar te će pripremljena baza podataka poslovnih subjekata biti dostavljena drugim korisnicima administrativnih izvora, tj. Statističkome poslovnom registru, Hrvatskoj narodnoj banci, Hrvatskoj gospodarskoj komori i drugim institucijama koje se NKD-om 2025. koriste u redovitoj proizvodnji podataka. Državni zavod za statistiku poduzet će potrebne mjere kako bi administrativni registri koji se koriste ekonomskim djelatnostima počeli primjenjivati NKD 2025. Budući da se ta klasifikacija većinom primjenjuje u administrativnim izvorima podataka, Državni zavod za statistiku u njima će usklađivati pojmove i definicije, što će uključivati sljedeće:

- analizu uporabe pojmova i definicija
- organizaciju sastanaka/radnih skupina s nositeljima tih podataka
- dogovor o korištenju pojmova i definicija primjenjivih za statističke svrhe korištenjem razvijenih alata, tj. NKD-a 2025. s objašnjenjima i NKD 2025. pretraživača.

Isti pristup kakav je bio onaj NKD-u 2025. upotrebljavat će se i za druge statističke klasifikacije koje se prema UN-ovu Generičkome statističkome informacijskome modelu (GSIM-u) pohranjuju u bazu klasifikacija KLASUS, tj. za Nacionalnu klasifikaciju zanimanja – NKZ, Kombiniranu nomenklaturu – KN, Proizvodnju i prodaju industrijskih proizvoda – PRODCOM, ISO 3166, Nacionalnu klasifikaciju statističkih regija – NUTS, Međunarodnu klasifikaciju bolesti i srodnih zdravstvenih problema, 10. revizija – MKB-10 itd.

Rok: 4. tromjesečje 2027.

Institucija odgovorna za podmjernu unaprjeđenja 8.3: Državni zavod za statistiku

Podmjerna unaprjeđenja 8.4: Uskladiti pojmove, definicije i klasifikacije u administrativnim izvorima podataka

- analiza uporabe pojmova i definicija
- organizacija sastanaka/radnih skupina s nositeljima tih podataka
- dogovor o korištenju pojmova i definicija primjenjivih za statističke svrhe

Rok: 4. tromjesečje 2027.

Institucija odgovorna za podmjernu unaprjeđenja 8.4: Državni zavod za statistiku

Preporuka 9.

Državni zavod za statistiku trebao bi formalizirati i objaviti sve sporazume s posjednicima administrativnih izvora podataka radi povećanja transparentnosti. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelji 8.6. i 15.6.)

Trenutačna situacija:

U skladu sa Zakonom o službenoj statistici (NN, br. 25/20. i 155/23.), Državni zavod za statistiku, kao i drugi nositelji službene statistike, ima pravo besplatno pristupati administrativnim izvorima podataka i podacima prikupljenima metodom promatranja i praćenja kako bi se provele aktivnosti službene statistike. Na zahtjev Državnog zavoda za statistiku ili drugog nositelja službene statistike, posjednici administrativnih izvora podataka i podataka prikupljenih metodom promatranja i praćenja obavezni su besplatno ustupiti tražene podatke. Nadalje, posjednici administrativnih izvora podataka i podataka prikupljenih metodom promatranja i praćenja obavezni su, za svrhu učinkovitog pristupa podacima, omogućiti Državnom zavodu za statistiku da, na njegov poseban zahtjev, pristupi sadržaju i mogućnostima prethodno spomenutih izvora podataka.

Sporazumi koje Državni zavod za statistiku sklopi s posjednicima administrativnih izvora podataka sadržavaju predmet sporazuma, metodu i vrijeme kada je posjednik administrativnih izvora podataka dostavio podatke, metodu pristupa i uporabe podataka, diseminacije podataka te zaštite i povjerljivosti dostavljenih podataka. Oni sadržavaju i katalog s popisom varijabli (podataka) koje Državnom zavodu za statistiku ustupa posjednik administrativnih izvora podataka za svrhe službene statistike, a sastavni su dio sporazuma.

Informacije o sporazumu sklopljenome s nositeljem administrativnih izvora podataka, kao i katalog s popisom varijabli kojem može pristupiti Državni zavod za statistiku ili je dostavljen Državnom zavodu za statistiku na temelju određenog sporazuma, nisu javno dostupni njegovim korisnicima.

Podmjera unaprjeđenja 9.1: Objavljivati informacije o sporazumima sklopljenima s posjednicima administrativnih izvora podataka

Kako bi svojim korisnicima povećao transparentnost korištenja administrativnih izvora podataka u statističkim procesima, Državni zavod za statistiku na svojim će internetskim stranicama objavljivati informacije o svim sporazumima sklopljenima s posjednicima administrativnih izvora podataka, kao i popis varijabli na koje se primjenjuje dostava podataka na temelju sporazuma (Katalog varijabli).

Rok: 4. tromjesečje 2024.

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 9.1: Državni zavod za statistiku

Podmjera unaprjeđenja 9.2: Redovito objavljivati informacije o sporazumima s posjednicima administrativnih izvora podataka, uključujući i popis varijabli

Državni zavod za statistiku na svojim će internetskim stranicama redovito objavljivati informacije o sporazumima koje će sklopiti s posjednicima administrativnih izvora podataka, kao i popis varijabli (podataka) kojima će pristupiti.

Rok: 4. tromjesečje 2027.

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 9.2: Državni zavod za statistiku

Preporuka 10.

Državni zavod za statistiku trebao bi razviti strateški pristup prepoznavanju i iskorištavanju statističkog potencijala novih izvora podataka. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelji 10.3., 2.1. i 4.2.)

Trenutačna situacija:

Državni zavod za statistiku nema središnju točku informiranja o internom korištenju novih izvora podataka. Težnja k primjeni novih izvora podataka, i to primarno u statistici cijena, proizašla je iz učinkovite suradnje između relevantnih statističara i informatičkog odjela. Postoje i drugi projekti u kojima se primjenjuju novi izvori podataka, a nedavno su započeti i u drugim relevantnim organizacijskim jedinicama Državnog zavoda za statistiku. Prepoznata je potreba za strateškim pristupom utvrđivanju i iskorištavanju statističkog potencijala dostupnih novih izvora podataka.

Podmjera unaprjeđenja 10.1: Razviti središnji sustav sa strukturiranim informacijama o novim izvorima podataka u Državnom zavodu za statistiku

Državni zavod za statistiku uspostaviti će sustav strukturiranih informacija, središnji izvor za pohranu i prikupljanje informacija o internom portfelju novih izvora podataka (tip podataka, slučajevi uporabe, detalji nabave, informacije za kontakt / odgovorne jedinice itd.). Sve organizacijske jedinice (službe) u Državnom zavodu za statistiku imat će pristup sustavu i stoga će biti odgovorne za ažuriranje informacija

o svom portfelju novih izvora podataka. Središnji sustav koji sadržava prikupljene strukturirane i periodički ažurirane informacije stoga će omogućiti strateški pristup prepoznavanju i korištenju statističkog potencijala novih izvora podataka.
Rok: 4. tromjesečje 2025.
Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 10.1: Državni zavod za statistiku
Podmjera unaprjeđenja 10.2: Izvještavati o novim izvorima podataka Informacije o novim izvorima podataka bit će uključene u godišnji izvještaj Državnog zavoda za statistiku.
Rok: 4. tromjesečje 2026. (nakon toga godišnje)
Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 10.2: Državni zavod za statistiku

Preporuka 11. Državni zavod za statistiku trebao bi razviti i provesti smjernice za postupanje s pogreškama u objavljenim statistikama i preispitati svoju praksu diseminacije u slučaju pojavljivanja uzoračke pogreške. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelji 6.3., 12.2. i 12.3.)
Trenutačna situacija: U slučaju neplaniranih revizija zbog pojavljivanja pogreške, Državni zavod za statistiku vrlo će brzo ispraviti objavljene brojke u svim relevantnim publikacijama i obavijestiti ključne korisnike o opsegu revizije. Međutim, nema naknadnih rasprava o pogreškama koje su se već dogodile, a njima bi se moglo spriječiti pojavljivanje sličnih pogrešaka u budućnosti. Trenutačna praksa Državnog zavoda za statistiku jest da se uzoračke pogreške prijavljuju samo za ključne pokazatelje, što znači da korisnici nisu obaviješteni o granicama pouzdanosti za pokazatelje na detaljnijoj razini.
Podmjera unaprjeđenja 11.1: Razviti politiku postupanja s pogreškama u objavljenj statistici Državni zavod za statistiku razvit će politiku postupanja s pogreškama koja pruža zajednički okvir za upravljanje pogreškama. Politika će uključivati klasifikaciju pogrešaka, informacije o postupcima u slučaju otkrivanja pogreške, odgovornosti itd.
Rok: 2. tromjesečje 2025.
Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 11.1: Državni zavod za statistiku
Podmjera unaprjeđenja 11.2: Provesti politiku postupanja s pogreškama u objavljenj statistici Državni zavod za statistiku provest će politiku postupanja s pogreškama u objavljenj statistici. Ta će politika biti provedena primjenom internih postupaka koji uključuju praćenje pogrešaka i provedbu mjera kako bi se spriječilo njihovo ponavljanje u budućnosti.
Rok: 4. tromjesečje 2025. (nakon toga godišnje)
Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 11.2: Državni zavod za statistiku
Podmjera unaprjeđenja 11.3: Objaviti granice pouzdanosti za više pokazatelja na detaljnijoj razini Državni zavod za statistiku objavit će informacije o uzoračkim pogreškama za više pokazatelja u različitim raščlambama.

Rok: 4. tromjesečje 2025. (nakon toga godišnje)

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 11.3: Državni zavod za statistiku

Preporuka 12.

Nadležna tijela u suradnji s Državnim zavodom za statistiku trebaju uspostaviti registar stanovništva te registar stanova i zgrada kako bi se stvorili odgovarajući preduvjeti za znatnije poboljšanje kvalitete statistike stanovništva i društvene statistike. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelji 7.3., 2.2. i 4.2.)

Trenutačna situacija:

Tim za stručnu ocjenu upozorio je na to da sveobuhvatniju uporabu administrativnih podataka otežava njihova nedovoljna interoperabilnost i nedosljednost u pojmovima, definicijama i klasifikacijama te nepostojanje niti administrativnog registra zgrada i stanova niti registra stanovništva. Zbog toga postoje znatni nedostaci u nacionalnome podatkovnom ekosustavu, i to u područjima relevantnima za statistiku stanovništva i društvene statistike. Činjenica da još uvijek ne postoje registri stanovništva te registri stanova i zgrada dovodi do situacije u kojoj kvaliteta relevantnih procesa, kao što su uzorkovanje, uređivanje ili ispunjavanje podataka, nije na razini na kojoj bi mogla biti.

Pod pokroviteljstvom Ministarstva financija – Porezne uprave osnovana je međuinstitucionalna Radna skupina za provedbu projekta za izradu i uspostavu Registra stanovništva, koja je odgovorna za pripremu i provedbu svih tehničkih i metodoloških preduvjeta za stvaranje administrativnog registra osoba, obitelji i kućanstava. Predstavnici Državnog zavoda za statistiku uključeni su u rad spomenute Radne skupine.

Razvijen je prijedlog Zakona o Središnjem registru stanovništva i trenutačno je u zakonodavnom postupku u Hrvatskom saboru. Prijedlog (verzija dostupna od 23. studenoga 2024.) je dostupan na hrvatskom jeziku na poveznici https://www.sabor.hr/sites/default/files/uploads/sabor/2024-07-04/152401/PZ_37.pdf.

Predviđeno je da ovaj Zakon stupi na snagu 1. siječnja 2025., osim određenih izričito označenih odredbi, za koje je predviđeno da stupe na snagu 1. siječnja 2026. (ponajviše postupak i korisnička pravila za korištenje Registra) i 1. lipnja 2026. (informacije unesene u Registar na temelju izjava osoba). U studenome 2024. prijedlog Zakona o Središnjem registru stanovništva još je bio u zakonodavnom postupku te je stoga podložan mogućim izmjenama.

Nadalje, prijedlog Zakona o upravljanju i održavanju zgrada ušao je u zakonodavni postupak (prijedlog dostupan na hrvatskom jeziku na poveznici https://sabor.hr/sites/default/files/uploads/sabor/2024-10-05/110201/PZ_49.pdf). U studenome 2024. prijedlog Zakona o upravljanju i održavanju zgrada još je bio u zakonodavnom postupku te je stoga podložan mogućim izmjenama. Predviđeno je da ovaj Zakon stupi na snagu 1. siječnja 2025.

Državni zavod za statistiku će unutar svoje nadležnosti nastaviti doprinositi definiranju metodoloških aspekata budućeg Središnjeg registra stanovništva, informacijskog sustava koji će se koristiti za praćenje podataka o stambenim jedinicama, kao i Registra zajednice suvlasnika.

Podmjera unaprjeđenja 12.1: Definirati potrebe i metodološka gledišta Državnog zavoda za statistiku po pitanju Središnjeg registra stanovništva

Definirati glavna interna stajališta Državnog zavoda za statistiku, sastaviti metodološke smjernice važne za statističku primjenjivost budućeg Registra, prijedloge varijabli i standarda, kao i prijedloge za glavne aspekte kvalitete koje treba uzeti u obzir

Rok: 4. tromjesečje 2023.

Institucija odgovorna za podmjernu unaprjeđenja 12.1: Državni zavod za statistiku
<p>Podmjerna unaprjeđenja 12.2: Sudjelovati u radu Radne skupine za provedbu projekta za izradu i uspostavu Registra stanovništva</p> <p>Sudjelovati u radu Radne skupine za provedbu projekta za izradu i uspostavu Registra stanovništva i povezati Radne skupine za provedbu tijekom cijelom postupka uspostave, s ponajviše pružajući metodološke smjernice, najbolje prakse i pravne okvire EU-a o službenoj statistici, statistička sredstva za utvrđivanje kvalitete administrativne baze podataka kao izvora službenih podataka, okvire za kvalitetu primjenjive na opsežne infrastrukture administrativnih podataka koje će se koristiti kao izvori podataka itd.</p>
Rok: 4. tromjesečje 2025.
Institucija odgovorna za podmjernu unaprjeđenja 12.2: Državni zavod za statistiku
<p>Podmjerna unaprjeđenja 12.3: Razviti Središnji registar stanovništva</p> <p>Prijedlog Zakona o Središnjem registru stanovništva trenutačno je u zakonodavnom postupku u Hrvatskom saboru. Prijedlog Zakona o Središnjem registru stanovništva, između ostalog, utvrđuje koje se osobe ubrajaju u stanovništvo, definicije pojmova „kućanstvo“ i „identifikacijska oznaka kućanstva“ te pravila o agregiranju podataka o kućanstvima. Također daje pregled od čega bi se Registar trebao sastojati (opći i posebni dio), izvora podataka, načina dostave informacija i ažuriranja Registra te postupaka i načina na koje korisnici primjenjuju Registar. Prijedlog Zakona predviđa i da će nadležna tijela biti obvezna osigurati predmetne podatke za potrebe Središnjeg registra stanovništva unutar šest mjeseci od datuma stupanja na snagu Zakona o Središnjem registru stanovništva. K tomu će Središnji registar stanovništva podatke dobiti iz izvora podataka unutar 12 mjeseci od datuma stupanja na snagu Zakona.</p>
Rok: 2. tromjesečje 2026.
Institucija odgovorna za podmjernu unaprjeđenja 12.3: Ministarstvo financija – Porezna uprava
<p>Podmjerna unaprjeđenja 12.4: Uspostaviti praćenje podataka o stambenim jedinicama unutar Informacijskog sustava Državne geodetske uprave Republike Hrvatske, kao i uspostaviti te u praksu provesti Registar zajednice suvlasnika</p> <p>Prema trenutačnom prijedlogu Zakona o Središnjem registru stanovništva, Državna geodetska uprava Republike Hrvatske bit će odgovorna za uspostavljanje praćenja podataka o stambenim jedinicama unutar svog informacijskog sustava i buduće praćenje podataka o kvaliteti stanovanja i davanje identifikacijskih kodova stambenim jedinicama.</p> <p>Prijedlog Zakona o Središnjem registru stanovništva sadržava, između ostalog, definicije pojmova „stambena jedinica“ (definirana kao obiteljska kuća ili stan u kojem se može registrirati trajno ili privremeno boravište), „kućanstvo“, „identifikacijski kod kućanstva“ (definiran kao identifikacijski kod stambene jedinice), „kvaliteta stanovanja“ i „geografski razmještaj stanovništva“. Posebni će dio Središnjeg registra stanovništva (koji će se sastojati od općega i posebnog dijela), između ostalog, uključivati informacije o stambenim jedinicama i kvaliteti stanovanja stanovništva (iz Informacijskog sustava Državne geodetske uprave Republike Hrvatske). Državna geodetska uprava Republike Hrvatske uspostaviti će Informacijski sustav za praćenje podataka o stambenim jedinicama unutar 12 mjeseci od datuma stupanja na snagu ovog Zakona.</p> <p>Osim toga, prijedlog Zakona o upravljanju i održavanju zgrada ušao je u zakonodavni postupak. Prijedlog sadržava, između ostalog, definicije pojmova „funkcionalna cjelina zgrade“, „pomoćne prostorije“, „posebni dijelovi zgrade“, „stan“ itd. Definira „zajednicu suvlasnika“ kao odvojeno tijelo s pravnom osobnosti i osobnim identifikacijskim brojem. Također predviđa da Registar zajednice suvlasnika održava tijelo državne uprave nadležno za geodetske i katastarske poslove, koje bi trebalo odrediti jedinstveni identifikator za zgradu i svaki posebni dio zgrade. U skladu s trenutačnim prijedlogom, Registar zajednice</p>

suvlasnika bit će uspostavljen unutar godine dana od datuma stupanja na snagu Zakona o upravljanju i održavanju zgrada.
Rok: 2. tromjesečje 2026.
Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 12.4: Državna geodetska uprava Republike Hrvatske
<p>Podmjera unaprjeđenja 12.5: Komunicirati s nadležnim tijelima i pružiti im svu potrebnu metodološku potporu Državnog zavoda za statistiku, unutar njegovih zakonskih granica, po pitanju mogućih aktivnosti povezanih s razvojem Registra zgrada i posebnih dijelova zgrada</p> <p>Komunicirati s nadležnim tijelima (Ministarstvom financija, Ministarstvom prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Državnom geodetskom upravom itd.) kako bi stručnjaci iz Državnog zavoda za statistiku u budućem radu surađivali na provedbi metodoloških priprema Registra zgrada. To bi, između ostalog, uključivalo inicijative da se predstavi važnost statističkih informacija o stanovima za službenu statistiku, predstavljanje najboljih EU-ovih inicijativa za službenu statistiku o stanovima, pružanje svih relevantnih informacija o okvirima za kvalitetu primjenjivima na opsežne infrastrukture administrativnih podataka koje se planira koristiti kao izvore podataka, sudjelovanje u osmišljavanju sadržaja i rasporeda potrebnih za uspostavljanje Registra zgrada itd.</p>
Rok: 2. tromjesečje 2026.
Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 12.5: Državni zavod za statistiku
<p>Podmjera unaprjeđenja 12.6: Sudjelovati u pripremi pravne i metodološke osnove za budući administrativni Središnji registar stanovništva</p> <p>Sudjelovanje Državnog zavoda za statistiku, unutar okvira svoje pravne nadležnosti, u davanju nacrtu prijedloga pravnih i metodoloških akata povezanih s budućim administrativnim Središnjim registrom stanovništva i njegovim razvojem</p>
Rok: 4. tromjesečje 2026.
Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 12.6: Državni zavod za statistiku
<p>Podmjera unaprjeđenja 12.7: Pružiti odgovarajuću metodološku potporu kako bi se osigurala optimalna interoperabilnost budućeg Središnjeg registra stanovništva</p> <p>Sudjelovanje Državnog zavoda za statistiku, unutar granica Zakona o službenoj statistici i njegova strateškog okvira, u radu na stvaranju preduvjeta za integraciju administrativnih baza podataka ugrađenih u okvir Središnjeg registra stanovništva, kao i na osiguravanju statističke iskoristivosti Registra u stvarnom vremenu na interoperabilan i prilagođen način</p> <p>Državni zavod za statistiku aktivno će zagovarati, kada je to nužno i potrebno, svoju metodološku potporu pri uspostavljanju metodološke interoperabilnosti između različitih baza podataka, podržavajući, kada je to izvedivo, širi angažman pri razrješavanju bilo kojih metodoloških funkcionalnosti koje nisu optimalne.</p>
Rok: 3. tromjesečje 2027.
Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 12.7: Državni zavod za statistiku

Preporuka 13.

Državni zavod za statistiku trebao bi izraditi izvještaje o kvaliteti koji obuhvaćaju sva statistička područja i upotrebljavati ih kao ulazne podatke za planiranje i provedbu programa ocjene kvalitete koji uključuje vanjske stručnjake. (Preporuka relevantna za usklađenost: KoP, pokazatelji 4.3. i 4.4.)

Trenutačna situacija:

Državni zavod za statistiku razvio je vrlo sveobuhvatan sustav upravljanja kvalitetom koji se temelji na načelima potpunog upravljanja kvalitetom. Izvještaji o kvaliteti dostupni su za određeni broj statističkih proizvoda. Tim za stručnu ocjenu smatra da bi se objavljivanjem izvještaja o kvaliteti za sva statistička područja poduzeo važan korak naprijed ne samo u poboljšanju usluge informiranja za korisnike, nego bi se time stvorila i solidna osnova za osmišljavanje i provedbu redovitih ocjena kvalitete. Osim toga, dosad su potpuno izostale ocjene kvalitete koje uključuju i vanjsko stručno mišljenje.

Državni zavod za statistiku uspostavio je internetsku stranicu namijenjenu objavljivanju izvještaja o kvaliteti. Objavljeni izvještaji o kvaliteti trenutačno ne obuhvaćaju sva statistička područja najavljena u GPP-u i sada su dostupni samo za statistička istraživanja koja provodi Državni zavod za statistiku, ali ne i za istraživanja koja provode vanjski stručnjaci. Cilj je organizirati objavljivanje izvještaja o kvaliteti u skladu s Kalendarom objavljivanja statističkih podataka i Programom publiciranja, tj. unutar dva tjedna od datuma posljednjeg objavljivanja podataka. Kada se taj cilj ostvari, korisnicima će pravodobno i na jednome mjestu biti dostupne potpune informacije o objavljenim podacima.

Podmjera unaprjeđenja 13.1: Objavljivati izvještaje o kvaliteti

Oblikovati kalendar za izvještavanje o kvaliteti za svaki statistički proizvod u skladu s GPP-om i organizirati njihovo objavljivanje na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku, obuhvativši sve institucije koje sudjeluju u proizvodnji statističkih podataka

Rok: 1. tromjesečje 2026.

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 13.1: Državni zavod za statistiku

Podmjera unaprjeđenja 13.2: Provesti plan za ocjenjivanje kvalitete, uključujući angažiranje vanjskih stručnjaka da, prema potrebi, ocijene ključna statistička područja

Kako bi se poboljšala kvaliteta statističkih istraživanja, bit će pripremljen i proveden plan za ocjenjivanje kvalitete. U skladu s potrebnim znanjem o određenome statističkom području, bit će angažirani vanjski stručnjaci.

Rok: 4. tromjesečje 2027.

Institucija odgovorna za provedbu podmjere 13.2: Državni zavod za statistiku

Podmjera unaprjeđenja 13.3: Koordinirati diseminaciju izvještaja o kvaliteti za sve nositelje službene statistike

Rok: 1. tromjesečje 2026.

Institucije odgovorne za podmjera unaprjeđenja 13.3: Državni zavod za statistiku, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstvo poljoprivrede

Podmjera unaprjeđenja 13.4: Pratiti izvještavanje o kvaliteti

Pratiti izvještavanje o kvaliteti i iskoristiti rezultate za 2026. u pripremi Godišnjega provedbenog plana statističkih aktivnosti za 2027. godinu te nastaviti s tim aktivnostima u sklopu postupka izrade programa.

Rok: 4. tromjesečje 2027.

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 13.4: Državni zavod za statistiku

Preporuka 14.

Državni zavod za statistiku trebao bi izraditi smjernice kako bi se relevantnim statističarima pomoglo u tome kada bi trebali surađivati s metodolozima. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelji 7.2., 7.1. i 8.3.)

Trenutačna situacija:

Statističari iz određenog područja mogu samostalno odlučivati hoće li se savjetovati s metodološkim stručnjacima o zadaćama za koje bi moglo biti potrebno specijalizirano stručno znanje, npr. u slučaju neodgovora u anketnom istraživanju statističari mogu sami odlučiti o unosu vrijednosti koje nedostaju.

Mjera unaprjeđenja 14: Razviti interne smjernice o metodološkoj potpori

Državni zavod za statistiku razvit će interne smjernice koje će statističarima iz određenog područja pružiti informacije o tome kada bi trebali surađivati s metodolozima. Te smjernice uključivat će informacije o strukturi ulaznih podataka koje statističari daju metodolozima, informacije o rokovima, slučajeve u kojima je potrebno tražiti metodološku potporu itd.

Rok: 2. tromjesečje 2025.

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 14: Državni zavod za statistiku

Preporuka 15.

Državni zavod za statistiku trebao bi unaprijediti sadržaj i tehničke mogućnosti kalendara objavljivanja. Datumi objavljivanja statističkih podataka drugih nacionalnih tijela koja razvijaju, proizvode i diseminiraju europske statistike trebali bi biti vidljivi i lako dostupni korisnicima, a tehnička funkcionalnost kalendara objavljivanja trebala bi biti poboljšana suvremenim obilježjima. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelji 6.5. i 13.2.)

Trenutačna situacija:

Nisu svi drugi nositelji službene statistike objavili kalendare objavljivanja statističkih podataka na svojim internetskim stranicama, iako su obvezni poštivati rokove za diseminaciju utvrđene GPP-om. Trenutačna situacija korisnicima otežava predodžbu o svim statističkim publikacijama koje proizvodi Hrvatski statistički sustav.

Podmjera unaprjeđenja 15.1: Omogućiti pristup kalendarima objavljivanja statističkih podataka drugih nositelja službene statistike putem diseminacijskog portala Državnog zavoda za statistiku

Na svojem diseminacijskom portalu Državni zavod za statistiku omogućit će pristup kalendarima objavljivanja statističkih podataka drugih nositelja službene statistike kako bi se dobio cjelovit uvid u sve statističke proizvode Hrvatskoga statističkog sustava.

Rok: 4. tromjesečje 2025.

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 15.1: Državni zavod za statistiku

Podmjera unaprjeđenja 15.2: Uvesti dodatne funkcije za unaprjeđenje Kalendara objavljivanja statističkih podataka

Državni zavod za statistiku poboljšat će vlastiti Kalendar objavljivanja statističkih podataka, uvodeći mogućnost obavještanja korisnika o budućim datumima objavljivanja određenih statističkih proizvoda.

Rok: 4. tromjesečje 2025.

Institucija odgovorna za podmjeru unaprjeđenja 15.2: Državni zavod za statistiku

Preporuka 16.

Državni zavod za statistiku trebao bi povećati prepoznatljivost i stratešku usmjerenost Statističkog savjeta Republike Hrvatske (u nastavku teksta: Statistički savjet) kako bi se podržali zahtjevi za resursima i donio strateški pristup potpori Državnom zavodu za statistiku u razvoju i provedbi inovativnijih pristupa statistici. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelji 1.a.3. i 3.4.)

Trenutačna situacija:

Statistički savjet utemeljen je u skladu sa Zakonom o službenoj statistici (NN, br. 25/20. i 155/23.) kao savjetodavno i stručno tijelo za strateška pitanja službene statistike koje treba osigurati utjecaj korisnika, znanosti i šire javnosti na aktivnosti službene statistike. Trinaest članova Statističkog savjeta predstavlja institucionalne korisnike, znanstvenu zajednicu, poduzeća, civilno društvo i medije. Trenutačno se sastanke Statističkog savjeta saziva kako bi se raspravilo o strateškim planovima i pružile najnovije informacije o tekućim aktivnostima. Međutim, moglo bi se više istražiti potencijal članova s namjerom postizanja boljih i inovativnijih pristupa statistici na uzajamnu korist.

Podmjera unaprjeđenja 16.1: Povećati uključenost Statističkog savjeta u različite inicijative i rasprave, gdje god je prikladno

Rok: 4. tromjesečje 2025. (nakon toga godišnje)

Institucija odgovorna za podmjeru unaprjeđenja 16.1: Državni zavod za statistiku

Podmjera unaprjeđenja 16.2: Poticati rasprave sa Statističkim savjetom o boljem iskorištavanju njegova potencijala

Istraživati potencijal Statističkog savjeta u davanju potpore Državnom zavodu za statistiku u razvoju i provedbi inovativnijih pristupa statistici

Državni zavod za statistiku intenzivirat će i prilagoditi svoju interakciju sa Statističkim savjetom kako bi potpuno iskoristio potencijal njegove stručnosti koja bi mogla biti primjenjiva u kontekstu sustava službene statistike.

Rok: 4. tromjesečje 2026.

Institucija odgovorna za podmjeru unaprjeđenja 16.2: Hrvatski zavod za statistiku

Preporuka 17.

Državni zavod za statistiku trebao bi razviti i provoditi strategiju radi suradnje s potencijalnim korisnicima statistike koju proizvodi i aktivno se koristiti strukturama kojima se podržava uključenost korisnika. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelji 11.1. i 15.2.)

Trenutačna situacija:

Državni zavod za statistiku neprestano je angažiran na poboljšanju svih vrsta odnosa sa svojim korisnicima kako bi službena statistika bila predstavljena na učinkovitiji i moderniji način te bolje prilagođena potrebama korisnika. Kako bi korisnici utjecali na aktivnosti nacionalnoga statističkog sustava (NSS-a), Državni zavod za statistiku osnovao je Statistički savjet kao savjetodavno i stručno tijelo za strateška pitanja službene statistike. Za svrhu dobivanja povratnih informacija od korisnika o kvaliteti i sadržaju statističkih podataka osnovano je i nekoliko stalnih korisničkih skupina za pojedinačna statistička područja.

Podmjera unaprjeđenja 17.1: Razviti komunikacijsku strategiju i plan komunikacije

Državni zavod za statistiku izradit će nacrt komunikacijske strategije koja će podržati Strategiju i sadržavati plan komunikacije. To će omogućiti bolju suradnju s potencijalnim korisnicima statistike koju proizvodi Državni zavod za statistiku i ostvarenje ciljeva iz Strategije.

Rok: 4. tromjesečje 2024.

Institucija odgovorna za podmjeru unaprjeđenja 17.1: Državni zavod za statistiku

Podmjera unaprjeđenja 17.2: Provesti komunikacijsku strategiju i plan komunikacije

Državni zavod za statistiku provest će komunikacijsku strategiju i pratiti njezine rezultate. Učinak provedbe komunikacijske strategije mjerit će se s pomoću ostvarenja niza komunikacijskih ciljeva i kriterijima procjene za svaku planiranu aktivnost iz plana komunikacije. Definirane aktivnosti bit će revidirane po potrebi, ovisno o okolnostima koje utječu na njihovu provedbu.

Rok: 4. tromjesečje 2027.

Institucija odgovorna za podmjeru unaprjeđenja 17.2: Državni zavod za statistiku

Podmjera unaprjeđenja 17.3: Organizirati redovite sastanke s korisničkim skupinama za glavna statistička područja

Državni zavod za statistiku provest će strukturirani pristup kako bi povećao učinkovitost korisničkih skupina. To će uključivati održavanje godišnjih sastanaka korisničkih skupina te sustavno prikupljanje i obradu povratnih informacija i prijedloga. Usto će se, po potrebi, osnovati nove korisničke skupine za područja na koja treba obratiti posebnu pozornost.

Kako bi se potpuno iskoristio potencijal korisničkih skupina pri oblikovanju novih i postojećih statističkih proizvoda i usluga, bit će sastavljene smjernice za rad korisničkih skupina s jasnim ciljevima, ulogama i odgovornostima.

Rok: 4. tromjesečje 2027.

Institucija odgovorna za podmjeru unaprjeđenja 17.3: Državni zavod za statistiku

Preporuka 18.

Državni zavod za statistiku trebao bi pojačati aktivnosti na povećanju opće statističke pismenosti korisnika, posebice u vezi s općim statističkim pitanjima i aspektima kvalitete relevantnima za službenu statistiku. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelji 6.4. i 15.6.)

Trenutačna situacija:

Državni zavod za statistiku kontinuirano ulaže u proizvode za promicanje statističke pismenosti o općim statističkim pitanjima, namijenjene različitim dobnim skupinama, usmjeravajući se primarno na studente i širu javnost. Dosad je provedeno nekoliko velikih projekata kako bi se poboljšala statistička pismenost i bolje predstavili proizvedeni podaci – „Mala škola statistike“, Europsko statističko natjecanje (statističko natjecanje na nacionalnoj razini) i STEDy (Statistički edukacijski portal).

Budući da korisnici još uvijek imaju potrebu za boljim razumijevanjem statistike i stjecanjem znanja potrebnih za procjenu njezine kvalitete, Državni zavod za statistiku stoga prepoznaje potrebu za poboljšanjem statističke pismenosti, osobito u vezi s općim statističkim pitanjima i aspektima kvalitete službene statistike.

Podmjera unaprjeđenja 18.1: Ojačati suradnju i partnerstva s dionicima

Državni zavod za statistiku bit će proaktivno uključen u jačanje partnerstva s ključnim dionicima, uključujući znanstvenu zajednicu, ministarstva, druge javne/privatne institucije i relevantne dionike. Aktivnosti će biti usmjerene na pokretanje, organiziranje i sudjelovanje u tematskim panelima, konferencijama, okruglim stolovima i sličnim događanjima kako bi se Državni zavod za statistiku pozicionirao kao ključni izvor podataka o društvenim i gospodarskim trendovima. To će poboljšati vidljivost službene statistike i relevantnih aspekata kvalitete, kao i statističku pismenost među različitim skupinama korisnika.

Rok: 4. tromjesečje 2027.

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 18.1: Državni zavod za statistiku

Podmjera unaprjeđenja 18.2: Educirati javnost o važnosti statističkih podataka

Kako bi poboljšao statističku pismenost, Državni zavod za statistiku organizirat će radionice/webinare za studente i profesore, predavanja na fakultetima, medijske nastupe i slične događaje koji će u središtu pozornosti imati razumijevanje osnovnih koncepata službene statistike, tumačenje podataka i primjenu statistike u različitim područjima. Pružajući praktično iskustvo i primjere iz svakodnevnog života, te aktivnosti osnažit će korisnike da bolje razumiju i koriste se statistikom za donošenje odluka na temelju informacija.

Rok: 4. tromjesečje 2027.

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 18.2: Državni zavod za statistiku

Podmjera unaprjeđenja 18.3: Pripremiti obrazovne materijale i *newslettere*

Državni zavod za statistiku pripremit će različite obrazovne materijale poput brošura, infografika i letaka kako bi statistiku učinio lakše razumljivom i privlačnom. Ti materijali bit će distribuirani različitim diseminacijskim kanalima, primarno putem internetske stranice i društvenih mreža Državnog zavoda za statistiku. *Newsletteri* koji ističu neke ključne statističke pokazatelje (npr. statistički pregled tjedna) i pregled aktivnosti iz područja djelovanja Državnog zavoda za statistiku također će biti redovito diseminirani kako bi korisnici bili informirani. Svim aktivnostima Državni zavod za statistiku istodobno će promicati nacionalne i europske vrijednosti te načela koja upravljaju njegovim radom.

Rok: 2. tromjesečje 2026.

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 18.3: Državni zavod za statistiku

Preporuka 19.

Državni zavod za statistiku trebao bi povećati izbor sredstava za pristup mikropodacima i pristupačnost povezanih procesa korisnicima. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelj 15.4.)

Trenutačna situacija:

Državni zavod za statistiku omogućuje pristup mikropodacima za znanstvene svrhe u skladu s utvrđenim uvjetima i pravilima te dobro uspostavljenim procedurama za postupanje s takvim podacima. Odbor za statističku povjerljivost razmatra zahtjeve za pristup povjerljivim podacima za znanstvene svrhe. Nakon odobrenja zahtjeva Državni zavod za statistiku i istraživački subjekt sklapaju poseban ugovor. Pristup povjerljivim podacima može se odobriti u „sigurnoj sobi“, na prijenosnom mediju ili na daljinu.

Podmjera unaprjeđenja 19.1: Analizirati mogućnosti poboljšanja procesa korištenja mikropodataka za znanstvene svrhe

Državni zavod za statistiku preispitat će trenutačni proces pristupanja mikropodacima za znanstvene svrhe i analizirati mogućnosti unaprjeđenja pristupa i povezanih procesa, uzimajući u obzir sve nužne mjere za zaštitu statističkih podataka i sigurnost.

Rok: 4. tromjesečje 2025.

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 19.1: Državni zavod za statistiku

Podmjera unaprjeđenja 19.2: Raspraviti sa znanstvenom zajednicom o mogućem poboljšanju pristupa mikropodacima

Kako bi podržao ovu preporuku, Državni zavod za statistiku raspravit će sa znanstvenom zajednicom o tome kako najbolje unaprijediti pristup mikropodacima i povezanim procesima. Osnivanje korisničke skupine za znanstvenu zajednicu doprinijet će kontinuiranoj suradnji na ovom području.

Rok: 4. tromjesečje 2025.

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 19.2: Državni zavod za statistiku

Podmjera unaprjeđenja 19.3: Pripremiti akcijski plan na temelju provedene analize

Nakon što preispita trenutačni proces pristupanja mikropodacima za znanstvene svrhe i analizira mogućnosti unaprjeđenja pristupa i povezanih procesa, Državni zavod za statistiku sastavit će nacrt akcijskog plana u skladu s rezultatima analize, svojim mogućnostima i kapacitetima.

Rok: 2. tromjesečje 2026.

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 19.3: Državni zavod za statistiku

Podmjera unaprjeđenja 19.4: Provesti akcijski plan za unaprjeđenje pristupa mikropodacima

Državni zavod za statistiku provest će akcijski plan za unaprjeđenje pristupa mikropodacima i povezanih procesa te pratiti njegovu provedbu.

Rok: 4. tromjesečje 2027.

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 19.4: Državni zavod za statistiku

Preporuka 20.

Državni zavod za statistiku trebao bi aktivnije surađivati sa znanstvenom zajednicom kako bi se poslužio njezinim stručnim znanjima. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelji 7.7. i 4.4.)

Trenutačna situacija:

Kako bi ojačao svoje veze sa znanstvenom zajednicom, Državni zavod za statistiku poduzeo je određene korake za poboljšanje suradnje. Održavat će postojeća partnerstva sa znanstvenom zajednicom u Hrvatskoj, usredotočujući se na razvijanje novih metodologija, ažuriranje postojećih i definiranje pokazatelja. Državni zavod za statistiku već surađuje s institucijama kao što su ekonomski fakulteti u Zagrebu, Splitu i Rijeci te Veleučilište Baltazar. Nedavno je počeo surađivati i s Prirodoslovno-matematičkim fakultetom u Zagrebu i s Fakultetom organizacije i informatike u Varaždinu te će aktivno nastaviti s novim suradnjama.

Državni zavod za statistiku na projektnoj se razini koristi sredstvima znanstvene zajednice kako bi unaprijedio metodologiju i pronašao nove matematičke modele te automatizirao postupak obrade statističkih podataka.

Podmjera unaprjeđenja 20.1: Zaključiti sporazume sa znanstvenom zajednicom

Državni zavod za statistiku nastavit će već uspostavljenu suradnju sa znanstvenom zajednicom i započeti nove suradnje sa znanstvenom zajednicom predviđene službenim sporazumima.

Rok: 4. tromjesečje 2027.

Institucija odgovorna za podmjeru unaprjeđenja 20.1: Državni zavod za statistiku

Podmjera unaprjeđenja 20.2: Promicati Državni zavod za statistiku u znanstvenoj zajednici

Aktivnosti će uključivati podizanje razine svijesti među studentima i sličnim skupinama. Sudjelujući na studentskim događanjima (poput Dana karijera na fakultetima), Državni zavod za statistiku već je počeo promicati svoj rad među studentima kako bi mlade talente (znanstvenike) potaknuo na suradnju s Državnim zavodom za statistiku, oslanjajući se na njihovu stručnost te rašireniju prisutnost i korištenje službene statistike u znanstvenoj zajednici.

Rok: 4. tromjesečje 2023. (nakon toga godišnje)

Institucija odgovorna za podmjeru unaprjeđenja 20.2: Državni zavod za statistiku

Preporuka 21.

Državni zavod za statistiku trebao bi preispitati i pojasniti status drugih nacionalnih tijela koja razvijaju, proizvode i diseminiraju europske statistike. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelj 1.a.1.)

Trenutačna situacija:

Hrvatski statistički sustav prilično je centraliziran sustav s dobrom suradnjom i komunikacijom između institucija. Međutim, potrebno je dodatno preispitati prakse i obrazložiti funkcije.

Podmjera unaprjeđenja 21.1: Preispitati prakse i status svakoga drugoga nacionalnog tijela koje razvija, proizvodi i objavljuje europsku statistiku

Rezultat tog procesa bit će službeni zaključak koji je potpisao glavni ravnatelj Državnog zavoda za statistiku i formalizirani sporazumi sa svim drugim nositeljima službene statistike.

Rok: 2. tromjesečje 2026.
Institucije odgovorne za podmjeru unaprjeđenja 21.1: Državni zavod za statistiku, drugi nositelji službene statistike
Podmjera unaprjeđenja 21.2: Uspostaviti postupak redovitog preispitivanja prednosti i nedostataka svakoga statističkog nositelja europske statistike koji će se smatrati drugim nacionalnim tijelom
Rok: 4. tromjesečje 2026.
Institucija odgovorna za podmjeru unaprjeđenja 21.2: Državni zavod za statistiku

Preporuka 22.

Državni zavod za statistiku trebao bi, u suradnji s Odborom za sustav službene statistike, izraditi i objaviti nacionalne smjernice za osiguranje kvalitete u razvoju, proizvodnji i diseminaciji europskih statistika koje su primjenjive na sve druge nositelje službene statistike. Provedbu nacionalnih smjernica treba pratiti i preispitivati. (Preporuka relevantna za usklađenost: KoP, pokazatelj 1.a.2.)

Trenutačna situacija:

Zakon o službenoj statistici primjenjuje se na cijeli Hrvatski statistički sustav i njime se propisuje da se statistička načela jednako primjenjuju na sve nositelje službene statistike. Svaki od njih mora osigurati kvalitetu statističkih podataka koje proizvodi prema nacionalnim, europskim i međunarodnim standardima.

Odbor za sustav službene statistike osnovan je u skladu sa Zakonom o službenoj statistici (NN, br. 25/20. i 155/23.) kao koordinacijsko tijelo koje se sastoji od predstavnika svih nositelja službene statistike radi postizanja učinkovitosti, kvalitete proizvodnje i diseminacije službene statistike te pružanja potpore određivanju metodoloških osnova za provedbu statističkih istraživanja.

Prema Zakonu o službenoj statistici, Državni zavod za statistiku odgovoran je za praćenje provedbe načela KoP-a, izradu nacionalnih smjernica za razvijanje, proizvodnju i diseminaciju službene statistike te izvršavanje drugih organizacijskih i nadzornih funkcija. Državni zavod za statistiku je u 2022. razvio i objavio [Smjernice za kvalitetu u Državnom zavodu za statistiku \(https://dzs.gov.hr\)](https://dzs.gov.hr), s planovima za skorašnje razvijanje nacionalnih smjernica.

Podmjera unaprjeđenja 22.1: U suradnji s drugim nositeljima službene statistike izraditi nacrt Nacionalnih smjernica za kvalitetu za Hrvatski statistički sustav

Rok: 4. tromjesečje 2024.

Institucije odgovorne za podmjeru unaprjeđenja 22.1: Državni zavod za statistiku, drugi nositelji službene statistike

Podmjera unaprjeđenja 22.2: Prihvatiti Nacionalne smjernice za kvalitetu za Hrvatski statistički sustav Odbora za sustav službene statistike Republike Hrvatske

Rok: 1. tromjesečje 2025.

Institucije odgovorne za podmjeru unaprjeđenja 22.2: Državni zavod za statistiku, drugi nositelji službene statistike

Podmjera unaprjeđenja 22.3: Objaviti Nacionalne smjernice za kvalitetu na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku i drugih nositelja službene statistike

Rok: 1. tromjesečje 2025.
Institucije odgovorne za podmjera unaprjeđenja 22.3: Državni zavod za statistiku, drugi nositelji službene statistike
Podmjera unaprjeđenja 22.4: Uključiti poštivanje načela KoP-a i Nacionalnih smjernica za kvalitetu kao izjavu u sporazume između Državnog zavoda za statistiku i drugih nositelja službene statistike
Rok: 4. tromjesečje 2025.
Institucije odgovorne za podmjera unaprjeđenja 22.4: Državni zavod za statistiku, drugi nositelji službene statistike
Podmjera unaprjeđenja 22.5: Podržati provedbu Nacionalnih smjernica za kvalitetu Državni zavod za statistiku organizirat će redovite sastanke/edukacije/osposobljavanja radi pružanja uzajamne potpore u provedbi Nacionalnih smjernica za kvalitetu.
Rok: 4. tromjesečje 2025. (nakon toga godišnje)
Institucija odgovorna za provedbu podmjere 22.5: Državni zavod za statistiku
Podmjera unaprjeđenja 22.6: Razviti sustav praćenja provedbe Nacionalnih smjernica za kvalitetu
Rok: 4. tromjesečje 2025.
Institucija odgovorna za provedbu podmjere 22.6: Državni zavod za statistiku
Podmjera unaprjeđenja 22.7: Provesti sustav praćenja provedbe Nacionalnih smjernica za kvalitetu
Rok: 4. tromjesečje 2026.
Institucija odgovorna za provedbu podmjere 22.7: Državni zavod za statistiku

Preporuka 23.

Državni zavod za statistiku trebao bi formalizirati sporazume sa svim drugim nacionalnim tijelima koja razvijaju, proizvode i diseminiraju europske statistike. Sporazumi bi trebali uključivati poštivanje načela KoP-a, provedbu i periodično preispitivanje Nacionalnih smjernica za kvalitetu, metodološku potporu i savjetovanje, osposobljavanje i diseminaciju. (Preporuke relevantne za usklađenost: KoP, pokazatelj 1.a.2.)

Trenutačna situacija:

Državni zavod za statistiku sklopio je sporazume sa svim drugim nositeljima službene statistike i oni uglavnom reguliraju suradnju u proizvodnji posebnih statistika. Primjerice, Sporazum između Državnog zavoda za statistiku, Hrvatske narodne banke i Ministarstva financija o suradnji na području statistike nacionalnih računa opće države i statistika povezanih s njome, Sporazum između Državnog zavoda za statistiku i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo o suradnji za potrebe statistike umrlih, Sporazum između Državnog zavoda za statistiku i Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja o izradi statistike otpada te sporazumi između Državnog zavoda za statistiku i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva o proizvodnji statistike ribarstva i o Sustavu poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka (engl. *Farm Accountancy Data Network – FADN*).

<p>Postoji potreba za jačanjem suradnje i reguliranjem specifičnih pitanja i odgovornosti između Državnog zavoda za statistiku i svakog nositelja službene statistike te unutar nacionalnoga statističkog sustava, poput usklađivanja praksi, poštivanja načela KoP-a, provedbe Nacionalnih smjernica za kvalitetu, metodološke potpore, osposobljavanja, diseminacije itd.</p>
<p>Podmjera unaprjeđenja 23.1: Odbor za sustav službene statistike raspravit će i dogovoriti opće aspekte sporazuma koje će sklopiti s drugim nositeljima službene statistike</p> <p>Opći aspekti sporazuma uključivat će poštivanje načela KoP-a, provedbu i periodično preispitivanje nacionalnih smjernica za kvalitetu, metodološku potporu i savjetovanje, osposobljavanje i diseminaciju.</p> <p>Sve će to biti zabilježeno u zapisniku sa sastanka Odbora.</p>
<p>Rok: 2. tromjesečje 2026.</p>
<p>Institucije odgovorne za podmjeru unaprjeđenja 23.1: Državni zavod za statistiku, Odbor za sustav službene statistike</p>
<p>Podmjera unaprjeđenja 23.2: Državni zavod za statistiku dogovorit će o specifičnim aspektima sporazuma s drugim nositeljima službene statistike</p>
<p>Rok: 2. tromjesečje 2026.</p>
<p>Institucije odgovorne za podmjeru unaprjeđenja 23.2: Državni zavod za statistiku, drugi nositelji službene statistike</p>
<p>Podmjera unaprjeđenja 23.3: Formalizirati sporazume sa svim drugim nositeljima službene statistike</p> <p>U suradnji s drugim nositeljima službene statistike Državni zavod za statistiku sastavit će nacrt sporazuma koji obuhvaćaju ulogu svake institucije u proizvodnji službene statistike, uključujući opće aspekte, kao i posebne odredbe koje definiraju druga specifična pitanja o suradnji između obiju institucije.</p>
<p>Rok: 2. tromjesečje 2026.</p>
<p>Institucije odgovorne za podmjeru unaprjeđenja 23.3: Državni zavod za statistiku, drugi nositelji službene statistike</p>

Preporuka 24.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo trebao bi surađivati s Državnim zavodom za statistiku radi jačanja usklađenosti s KoP-om, a posebno u vezi s aspektima komunikacije s korisnicima, kao što su kalendar objavljivanja, korisničke skupine i objavljivanje prilagođenih zahtjeva korisnika. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelji 6.5., 11.1. i 15.3.)

Trenutačna situacija:

Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZJZ) nije objavio kalendar objavljivanja na svojim internetskim stranicama, ali obavezan je poštivati rok za diseminaciju utvrđen u GPP-u.

GPP definira sadržaj istraživanja, prikupljanje podataka, razdoblje prikupljanja podataka, razinu objavljivanja rezultata, ograničenja u objavljivanju rezultata te relevantne nacionalne i međunarodne standarde za sva redovita zdravstvena i statistička istraživanja. Na taj način objavljuju se upute za sve uključene strane o izvorima podataka te osnovnim metodama i rokovima, a ispunjeni su i uvjeti za jednak pristup svim korisnicima. Svi objavljeni podaci popraćeni su metodološkim objašnjenjima, a u slučaju otkrivanja pogreške u objavljenoj statistici, ona se ispravlja i objavljuju se ispravci.

Podaci se diseminiraju u publikacijama dostupnima na službenim internetskim stranicama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (www.hzjz.hr). Publikacije su godišnje i objavljuju se na internetu. Hrvatski zdravstveno-statistički ljetopis objavljuje se na hrvatskome i engleskom jeziku, a sadržava sveobuhvatne podatke iz različitih područja statistike zdravstva. Podaci iz objavljenih tablica također su dostupni za preuzimanje u Excelu.

Jednostavan pristup podacima i njihova diseminacija zajamčeni su jednostavnim formatom Hrvatskog zdravstveno-statističkog ljetopisa i drugih publikacija s detaljnim kategorijama podataka prilagođenima potrebama korisnika te pojednostavljenim opisima metodologije. U slučaju da potrebe korisnika nisu ispunjene objavljenim podacima, na službenim internetskim stranicama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo korisnici će moći pronaći informacije za kontakt (ime, broj telefona i adresa elektroničke pošte) i svoj upit uputiti izravno osobama koje se bave zdravstvenim podacima. Podaci se za jednostavnije upite prilagođavaju i korisniku dostavljaju bez naknade elektroničkom poštom ili telefonom. Za kompleksnije prilagodbe podataka potrebno je elektroničkom ili običnom poštom poslati službeni zahtjev Ravnateljstvu Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

Uspostavljanje Zakona o pravu na pristup informacijama (NN, br. 25/13., 85/15. i 69/22.) utjecalo je na sve veći broj korisničkih upita o informacijama koje zahtijevaju analizu pokazatelja i ne spadaju u rutinsku obradu podataka. Hrvatski zavod za javno zdravstvo dostavlja podatke unutar zakonskog roka. Pravni obrasci za korisnike objavljeni su na službenim internetskim stranicama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (<https://www.hzjz.hr/ostvarivanje-prava-na-pristup-informacijama/>).

Podmjera unaprjeđenja 24.1: Razviti i objaviti kalendar objavljivanja

Na temelju rokova navedenih u GPP-u, Hrvatski zavod za javno zdravstvo izradit će godišnji kalendar objavljivanja, koji će biti objavljen na njegovoj službenoj internetskoj stranici (www.hzjz.hr) tri mjeseca prije objavljivanja prve publikacije, a najkasnije do 1. listopada prethodne godine. Kalendar će sadržavati sve planirane publikacije statističkih istraživanja u nadležnosti HZJZ-a.

Rok: 4. tromjesečje 2024. (nakon toga godišnje)

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 24.1: Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Podmjera unaprjeđenja 24.2: Objavljivati redovito prilagođene upite korisnika

Hrvatski zavod za javno zdravstvo počeo će objavljivati podatke pripremljene za prilagođene upite korisnika, bez otkrivanja njihovih osobnih podataka.

Rok: 4. tromjesečje 2024. (nakon toga godišnje)

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 24.2: Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Podmjera unaprjeđenja 24.3: Izraditi mrežni obrazac koji će pomoći korisnicima jasnije definirati svoj upit

Korisnici trenutačno šalju svoje upite za podacima elektroničkom poštom zaposlenicima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, a mrežni obrazac bit će izrađen kako bi se olakšao proces traženja prilagođenih podataka.

Rok: 4. tromjesečje 2024.

Institucija odgovorna za podmjera unaprjeđenja 24.3: Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Preporuka 25.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja³ trebalo bi razviti i provoditi pristup prema uključivanju korisnika radi jačanja relevantnosti i potpunosti statističkih podataka o otpadu. (Preporuka koja se odnosi na poboljšanje: KoP, pokazatelj 11.1.)

Trenutačna situacija:

Osnova sustava diseminacije informacija o otpadu Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije njegova je internetska stranica te izvještaji, priručnici i letci koji se mogu preuzeti s te stranice. Prostorni podaci o infrastrukturi gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj, kao što su lokacije centara za gospodarenje otpadom, lokacije odlagališta komunalnog otpada, lokacije reciklažnih dvorišta itd. također su javno dostupni na portalu okoliša ENVI (<https://envi.azo.hr/?topic=8>).

Cijeli sustav diseminacije informacija zaokružuje se odgovaranjem na upite telefonom i elektroničkom poštom, upite poslane običnom poštom i upite koje je zaprimila služba za IT podršku i zakazanih konzultacija s korisnicima na lokaciji Ministarstva. Ono godišnje održava sastanke s nadležnim tijelima na kojima se predstavljaju izvještaji, publikacije i podaci.

Nadalje, od 2019. uspostavljena je i u uporabi adresa elektroničke pošte statistike.otpada@mzozt.hr, preko koje se korisnici mogu redovito konzultirati sa zaposlenicima Ministarstva, a ono zaprima povratne informacije o objavljenim publikacijama i podacima te prijedloge različitih korisničkih skupina u vezi s proizvodnjom i objavljivanjem statistike otpada. Informacije o toj adresi elektroničke pošte nalaze se na internetskim stranicama Ministarstva na poveznici <https://isgo-portal.mingor.hr/hr/poslovi-nositelja-statistika-otpada>.

Na internetskim stranicama Ministarstva korisnicima dostupan je i Obrazac zahtjeva za pristup informacijama (https://mzozt.gov.hr/UserDocsImages/NASLOVNE%20FOTOGRAFIJE%20I%20KORI%205%20TENI%20LOGOTIPOVI/doc/obrazac_zahjteva_za_pristup_informacijama.doc). Postupak davanja (povratnih) informacija korisnicima definiran je Zakonom o pravu na pristup informacijama (NN, br. 25/13., 85/15. i 69/22.).

Stoga uspostavljeni sustav diseminacije informacija omogućuje široj zainteresiranoj javnosti i stručnjacima sustava za gospodarenje otpadom (uključujući stručnjake iz privatnih tvrtki, javne uprave, savjetovanja i istraživanja) dobivanje potrebnih informacije na učinkovit način.

Prikupljene i objavljene informacije o otpadu u Hrvatskoj naglasak stavljaju na sprječavanje otpada, njegovu ponovnu uporabu, stvaranje, skupljanje i obradu otpada te nepropisno odlaganje otpada u okoliš te na kapacitete gospodarenja otpadom. To odražava trenutačno stanje hrvatskog sustava gospodarenja otpadom.

Budući da postupak Ministarstva za dobivanje povratnih informacija od korisnika statistike otpada uključuje elektroničku poštu, pisma, telefonske konzultacije, konzultacije na lokaciji Ministarstva, službe za IT potporu i godišnje sastanke s nadležnim tijelima, nova aktivnost koja će uključivati provedbu periodičnih anketa za korisnike među ciljanim korisničkim skupinama, kao i objavljivanje elektroničkog obrasca za dobivanje povratnih informacija za statistiku otpada na internetskim stranicama Ministarstva u rubrici o statistici otpada, dovršila bi taj postupak i učinila ga cjelovitim.

³ Na dan stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN, br. 57/24.), utemeljeno je novo Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, koje je preuzelo zadatke od nekadašnjeg Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja o pitanju zaštite okoliša, uključujući statistiku otpada, zaštitu prirode i gospodarenje vodama. Unutarnja organizacija Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije, nazivi i djelokrug administrativnih organizacija i drugih internih organizacijskih jedinica, metoda upravljanja, približni broj državnih službenika i namještenika, kao i druga pitanja od osobite važnosti za rad Ministarstva definirani su Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije (NN, br. 71/24.).

Podmjera unaprjeđenja 25.1: Svake dvije godine među korisničkim skupinama provesti ankete za korisnike te objaviti elektronički obrazac koji se koristi u anketama na internetskim stranicama Ministarstva u rubrici o statistici otpada⁴, kako bi tijekom godine bio dostupan korisnicima, a to su:

1. ministarstva i nacionalna nadležna tijela čiji su zadaci razvoj ili kontrola hrvatskoga ekonomskog sektora gospodarenja otpadom, infrastrukture i zaštite zdravlja
2. regionalna nadležna tijela (županije)
3. lokalna nadležna tijela (gradovi/općine)
4. sektor gospodarenja otpadom (stvaranje i obrada otpada (uključujući tvrtke za odlaganje otpada i recikliranje itd.))
5. akademska zajednica i drugi savjetnici za gospodarenje otpadom
6. nevladine organizacije
7. novinari koji se bave temama okoliša.

Rok: 4. tromjesečje 2025. (nakon toga godišnje)

Institucije odgovorne za podmjeru unaprjeđenja 25.1: Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, Državni zavod za statistiku

Podmjera unaprjeđenja 25.2: Pružiti potporu Ministarstvu u jačanju usklađenosti s KoP-om

Rok: 4. tromjesečje 2023. (nakon toga godišnje)

Institucije odgovorne za podmjeru unaprjeđenja 25.2: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije

Preporuka 26.

Ministarstvo poljoprivrede⁵ trebalo bi u suradnji s Državnim zavodom za statistiku uspostaviti politiku kvalitete i sustav upravljanja kvalitetom te osigurati dovoljna sredstva za statističke aktivnosti. (Preporuka relevantna za usklađenost: KoP, pokazatelji 4.1. i 3.1.)

Trenutačna situacija:

Ministarstvo prikuplja statističke podatke o ribarstvu, a dobro razvijen sustav za provjeru podataka jamči njihovu kvalitetu. Podaci se prikupljaju od krajnjih korisnika u elektroničkom obliku s pomoću različitih internetskih i mobilnih aplikacija te izvješća u tiskanom obliku što ga ispunjavaju ribari koji se služe manjim plovilima. Cilj koji se želi postići jest da do 2025. svi ribari podatke šalju u digitalnom obliku. Međutim, ne postoji sustav upravljanja kvalitetom koji uključuje politiku kvalitete i druge alate potrebne za izvršavanje zadaća povezanih s kvalitetom koji su relevantni za statističku proizvodnju. Ministarstvo bi se moglo osloniti na iskustvo i stručno znanje Državnog zavoda za statistiku, u kojem je uspostavljen sveobuhvatan sustav upravljanja kvalitetom.

⁴ <https://isgo-portal.mingor.hr/hr/poslovi-nositelja-statistika-otpada>

⁵ U Programu statističkih aktivnosti 2021. – 2027. Ministarstvo poljoprivrede naznačeno je kao nositelj službene statistike. Zbog izmjene Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN, br. 85/20., 21/23. i 57/24.), koji je stupio na snagu 17. svibnja 2024., Ministarstvo je promijenilo službeni naziv u Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, koje je nositelj službene statistike za područje ribarstva i Sustava poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka (FADN-a).

<p>Podmjera unaprjeđenja 26.1: Provesti Nacionalne smjernice za kvalitetu u skladu s KoP-om</p> <p>Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva osigurat će uspostavljanje politike kvalitete i sustava upravljanja kvalitetom provedbom Nacionalnih smjernica za kvalitetu.</p>
<p>Rok: 4. tromjesečje 2026.</p>
<p>Institucija odgovorna za podmjeru unaprjeđenja 26.1: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva</p>
<p>Podmjera unaprjeđenja 26.2: Pripremiti izvještaje o kvaliteti za 2025. i nadalje</p>
<p>Rok: 4. tromjesečje 2025.</p>
<p>Institucija odgovorna za podmjeru unaprjeđenja 26.2: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva</p>
<p>Podmjera unaprjeđenja 26.3: Primjenom modela GSBPM aplikacije i baze podataka kvalitete POMI pripremiti detaljan opis statistike ribarstva za 2024. i nadalje</p>
<p>Rok: 4. tromjesečje 2025.</p>
<p>Institucije odgovorne za podmjeru unaprjeđenja 26.3: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, Državni zavod za statistiku</p>